БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Баян-Өлгий аймаг дахь Хүнс, хөдөө аж ахуйн газрын 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: БӨА-2022/180/НА-СТА-ТШ3

Цахим хуудас: www.audit.mn

Өлгий хот

2022 он

Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга бөгөөд тэргүүлэх аудитор: М.Хуанган

Утас: 70422954 Цахим хаяг: huanganm@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Х.Женисбек

Утас: 70422930 Цахим хаяг: jenisbekh@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: М.Айнур
Утас: 94159291 Цахим хаяг: ainurmarkh@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1. Аудитын санал дүгнэлт ....**Error! Bookmark not defined.**

2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл 4

3. Аудитын тайлан...15

3.1 Ерөнхий зүйл...15

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт 15

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал 16

3.4 Материаллаг байдал 16

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга..16

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв..16

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг...18

3.8 Аудитын гол асуудал 18

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал 18

3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт 19

3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал...19

4. Аудитын илрүүлэлт ....**Error! Bookmark not defined.**

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл 20

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

83129 Өлгий, Баян-Өлгий аймаг,
Утас/Факс: (976) 7042-2954
E-mail: bayanulgii@audit.gov.mn

2022.02.16 № 59

танай ____________-ны № ______________-т

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМГИЙН ХҮНС,
ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ГАЗРЫН
ДАРГА Б.НУРГУЛАН ТАНАА

АУДИТЫН САНАЛ ДҮГНЭЛТ

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Баян-Өлгий аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн газрын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Баян-Өлгий аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн газрын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх

үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР М.ХУАНГАН

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	23,651,782.83	32,212,082.93
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	-	-
311	Кассанд байгаа бэлэн мөнгө	-	-
31110	Төгрөг		
31120	Гадаад валют		
31130	Нэмэлт санхүүжилт		
31140	Касс арилжааны банк		
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	-	-
3121	Төгрөг	-	-
31211	Төрийн сангийн харилцах		
31212	Монгол банкин дахь харилцах		
31213	Арилжааны банк дахь харилцах		
31214	Бусад төсөл, нөөцийн харилцах		
31215	Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах		
31216	Нэмэлт санхүүжилтийн арилжааны банк		
33	АВЛАГА	-	-
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага		
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага		
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага		
33400	Зээлийн хүүгийн авлага		
335	Бусад авлага	-	-
3351	Байгууллагаас авах авлага		
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага		
34	УРЬДЧИЛГАА	-	7,200,000.00
34600	Урьдчилж гарсан зардал	-	7,200,000.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	23,651,782.83	25,012,082.93
351	Түүхий эд материал	-	-
35110	Тусгай зориулалттай материал		
35130	Эм боох материал		
35200	Дуусаагүй үйлдвэрлэл		
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн		
354	Хангамжийн материал	18,256,782.83	19,847,082.93
35410	Бичиг хэргийн материал	-	2,030,300.10
35420	Аж ахуйн материал	7,890,780.83	7,970,780.83
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	2,295,000.00	1,775,000.00
35440	Түлш, шатах тослох материал		
35450	Барилгын засварын материал		
35460	Хүнсний материал		
35470	Бусад хангамжийн материал	8,071,002.00	8,071,002.00
35500	Биологийн хөрөнгө		
35600	Мал амьтад	5,395,000.00	5,165,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	160,573,282.66	653,225,597.88
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	160,573,282.66	653,225,597.88
391	Газар		

392	Биет хөрөнгө	106,037,282.66	599,062,097.89
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц		
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл		
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	228,907,584.30	228,907,584.30
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(166,180,310.79)	(170,967,719.43)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	32,879,060.33	32,879,060.33
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(16,388,007.28)	(17,656,261.58)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	20,868,279.69	20,868,279.69
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(5,521,683.92)	(6,036,015.53)
39209	Зам, гүүрийн байгууламж		
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл		
39211	Батлан хамгаалах, цэргийн зориулалттай тоног төхөөрөмж		
39212	Хуримтлагдсан элэгдэл		
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс		
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	240,651,199.10	240,651,199.10
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(229,178,838.77)	(229,584,028.99)
39216	Дуусаагүй барилга, байгууламж	-	500,000,000.00
39217	Ном		
393	Биет бус хөрөнгө	54,536,000.00	54,163,499.99
39301	Програм хангамж	7,761,900.00	7,761,900.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(2,806,900.00)	(3,179,400.01)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	49,581,000.00	49,581,000.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл		
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	184,225,065.49	685,437,680.81
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	-	(0.00)
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	-	(0.00)
413	Өглөг	-	(0.00)
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг		
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	-	(0.00)
4136	Бусад өглөг	-	-
41361	Байгууллагад төлөх өглөг		
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг		
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	184,225,065.49	685,437,680.81
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	184,225,065.49	685,437,680.81
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	728,598,275.89	728,598,275.89
51101	Өмч: - төрийн	728,598,275.89	728,598,275.89
51102	- хувийн		
51103	- хувьцаат		
51104	Халаасны хувьцаа		
51105	Нэмж төлөгдсөн капитал		
51106	Эздийн өмчийн бусад хэсэг		
512	Хуримтлагдсан үр дүн	(583,805,539.81)	(82,592,924.49)
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	(530,282,587.60)	(583,805,539.81)
51220	Тайлант үеийн үр дүн	(53,522,952.21)	501,212,615.32
51230	Давхардсан гүйлгээг цэвэрлэх данс		
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	39,432,329.41	39,432,329.41
51400	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү		
51500	Бодлогын өөрчлөлт алдааны залруулга		
51600	Нөөцийн сан		
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	184,225,065.49	685,437,680.81

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**491,139,869.61**	**911,587,650.10**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**57,776,901.08**	**519,317,150.10**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	57,776,901.08	519,317,150.10
120001	Хувьцааны ногдол ашиг		
120002	Хүүгийн орлого		
120003	Торгуулийн орлого		
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	57,776,901.08	519,317,150.10
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих		
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0.80	300,000.00
1200043	Урьд оны үлдэгдэлээс санхүүжих		
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	57,776,900.28	519,017,150.10
120005	Түрээсийн орлого		
120009	Бусад орлого		
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**433,362,968.53**	**392,270,500.00**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	426,420,200.00	390,770,500.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	426,420,200.00	390,770,500.00
131002	Засгийн газрын, Засаг даргын нөөц хөрөнгийн санхүүжилт		
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		
131004	Төсөв болон дамжуулан зээлдүүлсэн зээлээс эргэж төлөгдөх		
131005	Хөрөнгийн санхүүжилт		
131006	Засгийн газрын тусгай сангаас санхүүжих		
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих		
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих		
131009	Оны эхний үлдэгдлээс санхүүжих		
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	6,235,000.00	1,500,000.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж		
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,295,000.00	1,500,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	4,940,000.00	-
131106	Төсвийн урамшуулал		
1330	**Төсвийн захирагчдаас**	707,768.53	-
133001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт		
133002	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		
133003	Хөрөнгийн		
133004	Төсвийн ерөнхийлөн захирагчаас олгосон санхүүжилт	707,768.53	-

133005	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт		
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**537,622,533.56**	**410,375,034.78**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**537,622,533.56**	**410,375,034.78**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	471,358,733.56	371,549,126.92
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	165,089,898.71	212,689,977.67
210101	Үндсэн цалин	165,089,898.71	212,689,977.67
210102	Нэмэгдэл		
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт		
210104	Урамшуулал		
210105	Гэрээт ажлын хөлс		
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	22,287,200.00	29,708,323.47
210201	Тэтгэврийн даатгал	14,124,054.00	20,974,632.37
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,065,988.00	2,288,397.82
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,625,909.00	1,701,518.41
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	406,477.00	489,979.54
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,064,772.00	4,253,795.33
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	15,626,680.00	15,660,700.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,745,800.00	1,513,000.00
210302	Түлш, халаалт	12,899,680.00	13,991,700.00
210303	Цэвэр, бохир ус	981,200.00	156,000.00
210304	Байрны түрээс		
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	86,455,086.53	18,922,291.00
210401	Бичиг хэрэг	4,387,100.00	3,809,391.00
210402	Тээвэр, шатахуун	15,355,250.00	11,710,200.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,132,170.00	841,100.00
210404	Ном, хэвлэл		
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал		
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	63,310,566.53	2,261,600.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал		
210408	Бараа материал акталсны зардал	2,270,000.00	300,000.00
210409	Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн /ТӨҮГ/		
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	1,689,500.00	2,513,400.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	-	2,079,300.00
210602	Тавилга		
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл		
210604	Урсгал засвар	1,689,500.00	434,100.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	3,056,000.00	4,958,700.00
210701	Гадаад албан томилолт		
210702	Дотоод албан томилолт	3,056,000.00	4,958,700.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах		
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	131,149,540.62	53,294,100.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	129,547,220.62	48,493,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	176,900.00	141,500.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	636,000.00	636,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	92,720.00	223,600.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	200,000.00	200,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	400,000.00	3,600,000.00
210807	Газрын төлбөр	96,700.00	

210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж		
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх		
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	46,004,827.70	33,801,634.78
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,984,900.00	26,453,950.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх		
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	44,019,927.70	7,347,684.78
210904	Найдваргүй авлагын алдагдал		
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	66,263,800.00	38,825,907.86
2131	**Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг**	-	-
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг		
213102	Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг		
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	66,263,800.00	38,819,207.86
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж		
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж		
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	357,765.00	19,596,807.86
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал		
213206	Ээлжийн амралтаар нутаг явах унааны хөнгөлөлт		
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	13,280,100.00	19,222,400.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг		
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	52,625,935.00	-
2133	**Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	-	6,700.00
213301	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт		
213302	Засгийн газрын, Засаг даргын нөөц хөрөнгө		
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		6,700.00
213304	Хөрөнгийн		
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	-	-
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	-	-
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал		
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)**	**(46,482,663.95)**	**501,212,615.32**
225	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН**	7,740,008.26	-
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	3,309,008.26	-
225002	Найдваргүй авлагын алдагдал	4,431,000.00	-
225003	Хөрөнгө оруулалтын гарз		
225007	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зардал		
225008	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээл		
225009	Дамжуулан зээлдүүлэх зээл		
230001	Эргэж төлөгдөх зээл		
4	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)**	(7,740,008.26)	-
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	**(54,222,672.21)**	**501,212,615.32**

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн

C01	**2016 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	728,598,275.89	0.00	-490,850,258.19	237,748,017.70
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
C03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**728,598,275.89**	**0.00**	**-490,850,258.19**	237,748,017.70
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
C07	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	-54,222,672.21	-54,222,672.21
C08	**2016 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**728,598,275.89**	**0.00**	**-545,072,930.40**	183,525,345.49
D01	**2017 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	**728,598,275.89**	**0.00**	**-545,072,930.40**	183,525,345.49
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
D03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**728,598,275.89**	**0.00**	**-545,072,930.40**	183,525,345.49
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	728,598,275.89	39,432,329.41	-583,805,539.81	184,225,065.49
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	0.00	0.00	0.00	0.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	501,212,615.32	501,212,615.32
D09	**2017 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**728,598,275.89**	**39,432,329.41**	**-82,592,924.49**	685,437,680.81

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	**Үзүүлэлт**	**Өмнөх оны гүйцэтгэл**	**Тайлант оны гүйцэтгэл**
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	**433,362,969.33**	**394,270,500.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**0.80**	**-**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	0.80	-
120001	Хувьцааны ногдол ашиг		
120002	Хүүгийн орлого		
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	0.80	-
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих		
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0.80	-
1200043	Урьд оны үлдэгдэлээс санхүүжих		
1200044	Гадаадын эх үүсвэрээс санхүүжих		
120005	Түрээсийн орлого		
120009	Бусад орлого		
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**433,362,968.53**	**394,270,500.00**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	426,420,200.00	390,770,500.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	426,420,200.00	390,770,500.00
131002	Засгийн газрын, Засаг даргын нөөц хөрөнгийн санхүүжилт		
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		

131004	Төсөв болон дамжуулан зээлдүүлсэн зээлээс эргэж төлөгдөх		
131005	Хөрөнгийн санхүүжилт		
131006	Засгийн газрын тусгай сангаас санхүүжих		
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих		
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих		
131009	Оны эхний үлдэгдлээс санхүүжих		
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	6,942,768.53	3,500,000.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж		
131102	Төсвийн жилийн явцад УИХ-аас соёрхон баталсан, ЗГ хоорондын гэрээ болон ОУ байгууллагаас авах хөнгөлөлттэй зээл		
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,295,000.00	1,500,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	5,647,768.53	2,000,000.00
131106	Төсвийн урамшуулал		
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	**430,612,969.33**	**394,270,500.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**430,612,969.33**	**394,270,500.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**364,349,169.33**	**356,920,400.00**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	165,089,898.71	215,816,300.00
210101	Үндсэн цалин	111,743,474.65	136,557,800.00
210102	Нэмэгдэл	48,465,424.06	73,401,200.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	4,881,000.00	5,857,300.00
210104	Урамшуулал		
210105	Гэрээт ажлын хөлс		
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	22,287,200.00	26,165,200.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	15,683,600.00	18,412,500.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,650,900.00	1,938,200.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,320,700.00	1,550,500.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	330,200.00	387,700.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,301,800.00	3,876,300.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	15,626,680.00	15,660,700.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,745,800.00	1,513,000.00
210302	Түлш, халаалт	12,899,680.00	13,991,700.00
210303	Цэвэр, бохир ус	981,200.00	156,000.00
210304	Байрны түрээс		
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	15,643,700.00	13,300,900.00
210401	Бичиг хэрэг	2,945,800.00	3,882,600.00
210402	Тээвэр, шатахуун	11,279,800.00	8,370,200.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,188,100.00	841,100.00
210404	Ном, хэвлэл		
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал		
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	230,000.00	207,000.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал		
210408	Бараа материал актлалсны зардал		
2105	**Нормативт зардал**	591,100.00	591,100.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл		

210502	Хоол, хүнс		
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	591,100.00	591,100.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	2,829,800.00	7,734,400.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	91,600.00	3,883,300.00
210602	Тавилга		
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	202,200.00	202,200.00
210604	Урсгал засвар	2,536,000.00	3,648,900.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	3,056,000.00	4,958,700.00
210701	Гадаад албан томилолт		
210702	Дотоод албан томилолт	3,056,000.00	4,958,700.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах		
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	138,764,278.62	66,193,100.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	137,031,078.62	54,102,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	176,900.00	141,500.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	636,000.00	636,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	223,600.00	223,600.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	200,000.00	200,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	400,000.00	10,800,000.00
210807	Газрын төлбөр	96,700.00	90,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж		
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх		
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	460,512.00	6,500,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	460,512.00	6,500,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх		
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**66,263,800.00**	**37,350,100.00**
2131	**Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг**	-	-
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг		
213102	Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг		
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	66,263,800.00	37,343,400.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж		
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж		
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	357,765.00	18,121,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал		
213206	Ээлжийн амралтаар нутаг явах унааны хөнгөлөлт		
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	13,280,100.00	19,222,400.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг		
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	52,625,935.00	
2133	**Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	-	6,700.00
213301	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт		
213302	Засгийн газрын, Засаг даргын нөөц хөрөнгө		
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		6,700.00
213304	Хөрөнгийн		
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)**	**2,750,000.00**	**-**
	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
5	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)**	**2,750,000.00**	**-**
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**2,750,000.00**	**-**

2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	2,750,000.00	-
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	2,750,000.00	
6	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)**	**(2,750,000.00)**	-
	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
7	**САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ**	-	-
8	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)**	(0.00)	-
9	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**		
10	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**		

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Эдийн засгийн ангилал	**Үзүүлэлт**	**Тайлант оны**	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	**Гүйцэтгэл**
1	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**		
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	390,770,500.00	390,763,800.00
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	390,770,500.00	390,763,800.00
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	353,427,100.00	353,420,400.00
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	215,816,300.00	215,816,300.00
210101	Үндсэн цалин	136,557,800.00	136,557,800.00
210102	Нэмэгдэл	73,401,200.00	73,401,200.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	5,857,300.00	5,857,300.00
210104	Урамшуулал		
210105	Гэрээт ажлын хөлс		
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	26,165,200.00	26,165,200.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	18,412,500.00	18,412,500.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,938,200.00	1,938,200.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,550,500.00	1,550,500.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	387,700.00	387,700.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,876,300.00	3,876,300.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	15,660,700.00	15,660,700.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,513,000.00	1,513,000.00
210302	Түлш, халаалт	13,991,700.00	13,991,700.00
210303	Цэвэр, бохир ус	156,000.00	156,000.00
210304	Байрны түрээс		
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	12,000,900.00	12,000,900.00
210401	Бичиг хэрэг	3,882,600.00	3,882,600.00
210402	Тээвэр, шатахуун	7,070,200.00	7,070,200.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	841,100.00	841,100.00
210404	Ном, хэвлэл		
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал		
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	207,000.00	207,000.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал		
2105	**Нормативт зардал**	591,100.00	591,100.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл		
210502	Хоол, хүнс		
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	591,100.00	591,100.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	7,734,400.00	7,734,400.00

210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	3,883,300.00	3,883,300.00
210602	Тавилга		
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	202,200.00	202,200.00
210604	Урсгал засвар	3,648,900.00	3,648,900.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	4,958,700.00	4,958,700.00
210701	Гадаад албан томилолт		
210702	Дотоод албан томилолт	4,958,700.00	4,958,700.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах		
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	66,199,800.00	66,193,100.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	54,102,000.00	54,102,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	141,500.00	141,500.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	636,000.00	636,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	223,600.00	223,600.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	200,000.00	200,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	10,800,000.00	10,800,000.00
210807	Газрын төлбөр	96,700.00	90,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж		
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх		
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	4,300,000.00	4,300,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,300,000.00	4,300,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх		
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	37,343,400.00	37,343,400.00
2131	**Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг**	-	-
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг		
213102	Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг		
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	37,343,400.00	37,343,400.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж		
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж		
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	18,121,000.00	18,121,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал		
213206	Ээлжийн амралтаар нутаг явах унааны хөнгөлөлт		
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	19,222,400.00	19,222,400.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг		
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	-	-
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	390,770,500.00	390,763,800.00
1310	**УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	390,770,500.00	390,763,800.00
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	390,770,500.00	390,763,800.00
131006	Засгийн газрын тусгай сангаас санхүүжих		
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих		
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих		
4	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**	-	-
5	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**	-	-
6	**ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ**	-	-
61	**БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО**	1.00	1.00
610001	Төсвийн байгууллага	1.00	1.00
610002	Төсвөөс гадуур байгууллага		
62	**АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО**	19.00	19.00
620001	Удирдах ажилтан	1.00	1.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	14.00	14.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	4.00	4.00
620004	Гэрээт ажилтан		
65	**ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ**	**19.00**	**19.00**

650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	11.00	11.00
650002	Төрийн тусгай албан хаагч (ТТ)		
650003	Ажлын албаны албан хаагч (АА)		
650004	СЄБ болон бага, дунд боловсролын албан хаагч (ТҮБД)		
650005	ШУ-ны салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮШУ)		
650006	Соёл урлагийн салбарын тєрийн їйлчилгээний албан хаагч (ТҮСУ)		
650007	Мэргэжлийн боловсролын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮМБ)		
650008	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮЭМ)		
650009	Тєрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	8.00	8.00
650010	Гэрээт ажилтан		
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)		

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
I	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	-	**3,500,000.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	-	**3,500,000.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	-	3,500,000.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	-	1,300,000.00
210401	Бичиг хэрэг		
210402	Тээвэр, шатахуун	-	1,300,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр		
210404	Ном, хэвлэл		
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал		
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс		
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	-	2,200,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	2,200,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх		
II	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	-	3,500,000.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	-	3,500,000.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж		
131102	Төсвийн жилийн явцад УИХ-аас соёрхон баталсан, ЗГ хоорондын гэрээ болон ОУ байгууллагаас авах хөнгөлөлттэй зээл		
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	1,500,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		

131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		2,000,000.00
131106	Төсвийн урамшуулал		
IV	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)**		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Баян-Өлгий аймгийн Хүнс хөдөө аж ахуйн газрын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээд, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаар болон аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдэд санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотой 1 заалт бүхий зөвлөмж өгөгдсөн болно.

Аудитыг Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор М.Айнур гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Х.Женисбек, дарга, тэргүүлэх аудитор М.Хуанган нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Баян-Өлгий аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн газрын 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2021 оны 1 дүгээр сарын 21-ны өдрийн 27 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Хүнс, хөдөө аж ахуйн газрын үйл ажиллагааны үндсэн зорилго нь эдийн засгийн өсөлтийг хангахуйц бүс нутгийн болон хөдөөгийн хөгжлийг дэмжиж, хүнс, хөдөө аж ахуй, жижиг дунд үйлдвэрийн салбарын тогтвортой хөгжлийн таатай орчныг бүрдүүлэх явдал юм.

Тус газрын алсын хараа нь дотоод, гадаадын зах зээлд өрсөлдөх чадвартай, байгалийн болон эдийн засгийн эрсдэл даах эрчимжсэн хөдөө аж ахуй, өндөр технологи бүхий хүнс, хөнгөн үйлдвэрийн салбарыг төлөвшүүлэхэд оршино.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

Хүнс, хөдөө аж ахуйн газрын 2020 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд аудит, хяналт шалгалт хийгдээгүй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн газрын 2021 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн хүлээн зөвшөөрөхүйц санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал гэж үнэлсэн.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл 6 гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 2 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2020 оны орлого үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 537.6 сая төгрөгөөс 2 хувиар буюу 10.7 сая төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 75 хувиар буюу 8.1 сая төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

Аймгийн Хүнс хөдөө аж ахуйн газрын 2021 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 501.2 сая төгрөгөөр буюу 1.7 дахин өссөн байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан үндсэн хөрөнгийн данс байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө			
Авлага	-	-	-
Урьдчилгаа		7200.0	7200.0
Бараа материал	23651.8	25012.1	1360.3
Үндсэн хөрөнгө	160573.3	653225.6	492652.3
Нийт хөрөнгө	**184225.1**	**685437.7**	**501212.6**
Өр төлбөр			
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	184225.1	685437.7	501212.6

Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	**184225.1**	**685437.7**	**501212.6**

Мөнгөн хөрөнгө данс оны эцэст үлдэгдэлгүй байна.

Тайлант онд үйл ажиллагаатай холбоотой авлага үүсгэж ажиллаагүй бөгөөд “Дата техниологи” компанид санхүүгийн программын үнэд шилжүүлсэн 10.8 сая төгрөгийн 7.6 сая төгрөгийг урьдчилж гарсан зардал дансанд бүртгэж, 3.2 сая төгрөгийг тайлант оны зардалд бүртгэсэн байна.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 25.0 сая төгрөг болж 1.4 сая төгрөгөөр өссөн нь худалдан авсан болон хандиваар ирсэн бараа материалын зарцуулаагүй үлдэгдэл нөлөөлжээ. Бараа материалын дансны үлдэгдэлд ашиглалтгүй он удаан жил болсон бараа материалын байхгүй байна.

Оны эцэст бараа материалын үлдэгдлийг төрлөөр нь авч үзвэл бичиг хэргийн материал 2.0 сая төгрөгөөр, аж ахуйн материалын үлдэгдэл 0.1 сая төгрөгөөр өсөж, сэлбэг хэрэгслийн материал 0.5 сая төгрөгөөр, мал амьтад дансны үлдэгдэл 0.2 сая төгрөгөөр буурсан байна. ХХАА-аас 18.1 сая төгрөгийн бараа материалыг үнэгүй олгосныг дансанд бүртгэсэн байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 500.0 сая төгрөгөөр өссөн нь улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар баригдаж буй 500.0 сая төгрөгийн дусаагүй барилгыг дансанд бүртгэсэнтэй холбоотой байна. Үндсэн хөрөнгөд нийт 7.4 сая төгрөгийн элэгдэл байгуулсан байна.

Биет бус хөрөнгийн дүнд ямар нэгэн өөрчлөлт ороогүй байна.

Өр төлбөр данс оны эхэнд үлдэгдэлгүй байна. Тус газарт урт хугацаат өр төлбөр байхгүй байна.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 501.2 сая төгрөгөөр өссөн нь тайлант онд 501.2 сая төгрөгийн үр дүнтэй гарснаас шалтгаалжээ. Засгийн газрын капиталын дүнд өөрчлөлт ороогүй байна.

Санхүүгийн үр дүнгийн тайлангаар нийт орлого өмнөх оноос 420.5 сая төгрөгөөр буюу 86.0 хувиар өссөн байна. Урсгал санхүүжилтийн орлого өмнөх оноос 35.8 сая төгрөгөөр буюу 8.0 хувиар буурч, тайлант онд хөрөнгө оруулалтаар баригдаж буй дуусаагүй барилгын үнэ 500.0 сая төгрөгийг, үнэ төлбөргүй хүлээж авсан 18.1 сая төгрөгийг орлогоор хүлээн зөвшөөрсөн нь нийт орлогыг нэмэгдүүлэхэд нөлөөлсөн байна.

Нийт зардал өмнөх оноос 127.2 сая төгрөгөөр буюу 24.0 хувиар буурсан байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан цалин, НДШ, эд хогшил, урсгал засварын зардал, томилолтын зардлууд байна.

Өмчийн өөрчлөлтийн тайланд өмнөх оны үр дүнд ямар нэгэн залруулга хийгдээгүй байна.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус газрын анхны төсвийг 340.7 сая төгрөгөөр баталж, төсвийн тодотголоор 390.8 сая төгрөг болгон өөрчилж анх баталсан төсвөөс 50.1 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлсэн байна.Энэ нь 57.5 сая төгрөгийн 3 хөтөлбөрийн төсвийг нэмж олгосонтой холбоотой байна.

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 4 хөтөлбөрийн 23 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 390.8 сая төгрөгийн төсөв баталснаас 390.8 сая төгрөгийг улсын төсвөөс, хүлээн авахаар төлөвлөсөн байна.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 390.8 сая төгрөгийн санхүүжилт авч, урсгал үйл ажиллагаанд 390.8 сая төгрөгийг зарцуулж, үндсэн санхүүжилтээс 0.01 сая төгрөгийг төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 390.8 сая төгрөг буюу 100 хувьтай байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр харуулсан мэдээллийг энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Тайлант онд төсвөөс 3.5 сая төгрөгийн нэмэлт санхүүжилтийг хүлээн авч, тээвэр шатахууны зардалд 1.3 сая төгрөгийг, бараа үйлчилгээний зардалд 2.0 сая төгрөгийг зарцуулсан байна.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Хүнс, хөдөө аж ахуйн газрын 2021 оны санхүүгийн тайланд холбогдох бүх мэдээллийг толилуулж, тодруулсан байна.

АОУС 706.10-д заасан бусад асуудлын хэсэгт тусгахаар аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалтын улмаас аудитын хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй байдал үүсээгүй болно.

Хүнс, хөдөө аж ахуйн газрын 2021 анхны төсвийг 340.7 сая төгрөгөөр баталж, тодотголоор 390.8 сая төгрөг болгон нэмэгдүүлж, 50.1 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлсэн. Тодотгосон төсвөөр мал аж ахуйг хөгжүүлэх, газар тариаланг хөгжүүлэх, жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих хөгжүүлэх, ажлын байр олгох зэрэг 3 хөтөлбөрт 57.5 сая төгрөгийг нэмэгдүүлэн, үйл ажиллагааны төсвийг анх баталснаас 7.5 сая төгрөгөөр бууруулсан байна.

Тодотгосон төсвөөр цалин, НДШ-ийн зардал болон тогтмол зардал, тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн тэтгэмж зэрэг зардлуудыг хасаж тооцоход тэвчиж болох зардлын дүн 56.4 сая төгрөг ба хэмнэж болох 10 хувь 5.6 сая төгрөг байгаа нь анх баталсан төсвөөс тодотгож бууруулсан 7.5 сая төгрөгт багтаж байна гэж үзлээ.

Хүнс, хөдөө аж ахуйн яамнаас өгсөн чиглэлийн дагуу “Дата Ланд техниологи” компанид 10.8 сая төгрөгийн программын үнийг шилжүүлж, 7.6 сая төгрөгийг урьдчилж гарсан зардал дансанд бүртгэж, 3.2 сая төгрөгийг тайлант оны зардалд бүртгэсэн байна.

3.8 Аудитын гол асуудал

АОУС 701.8-д тодорхойлсон аудитын гол асуудлын хүрээнд тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад үлэмж нөлөө үзүүлэх асуудал гараагүй.

Материаллаг буруу тайлагналын өндөр үнэлэгдсэн эрсдэл, нөлөө бүхий эрсдэл, удирдлагын үлэмж хэмжээний шийдэл орсон асуудал, тайлант хугацаанд гарсан нөлөө бүхий ажил гүйлгээ гараагүй байна.

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.1, 3.1.2-т хамаарах төсөвт байгууллага нь тус хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1, 6.4-т /шилэн дансны мэдээлэл/ тус тус заасан мэдээллийг хуульд заасан хугацаанд ил тод мэдээлэх зохицуулалттай.

Аудитаар тус хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан мэдээллийн давхардал, ач холбогдол, үр нөлөөг харгалзан дараах 10 төрлийн мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулсан эсэхийг хамруулан шалгалаа.

Хүнс, хөдөө аж ахуйн газар нь 2021 онд 107 мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулахаас 390.7 сая төгрөгийн 85 мэдээллийг хугацаандаа байршуулсан, 178.5 сая төгрөгийн 32 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан, 2 мэдээллийн хугацаа болоогүй байна. Шилэн дансны 5.0 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүнтэй 80.0 сая төгрөгийн 3 гүйлгээг байршуулсан эсэхийг шалгаж үзэхэд зөрчил дутагдал илрээгүй. Шилэн дансны мэдээллийг оруулсан байдлын хэрэгжилтийн хувь 71.4 хувьтай байна.

3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн, батлагдсан төсвийн зарцуулалт нь төсвийн тухай хууль тогтоомжийг холбогдох заалтуудтай нийцсэн байна гэж дүгнэлээ.

3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар итгэл үзүүлсэн тул зөвлөмж өгөгдөөгүй болно.

3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Гүйцэтгэлийн аудитаар үзэх шаардлагатай.

4. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар шилэн дансны 178.5 сая төгрөгийн 32 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан, ажилчдад олгосон урамшуулалт цалинг холбогдох журмын дагуу тооцож олгоогүй зөрчил илэрч зөвлөмж өгөгдлөө.

4.1 Залруулсан алдаа

Байхгүй

4.2 Төлбөрийн акт

Байхгүй

4.3 Албан шаардлага

Байхгүй

4.4 Зөвлөмж

1.Шилэн дансны мэдээлэлтэй холбоотой асуудал

1.1. Илрүүлэлт:

Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудсанд байршуулах ёстой мэдээллээс 178.5 сая төгрөгийн 32 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан байна.

1.2 Өгсөн зөвлөмж:

Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллах, Шилэн дансанд заавал байршуулах мэдээллийг бүрэн хугацаанд байршуулах.

1.2. Илрүүлэлт:

Цалингийн сангаас 19.5 сая төгрөгийн урамшуулалт цалинг олгохдоо холбогдох журмын дагуу тооцож олгоогүй байна.

1.2 Өгсөн зөвлөмж:

Засгийн газрын 2019 оны 5 дугаар тогтоолыг 3 дугаар хавсралтаар баталсан “Төрийн албан хаагчид мөнгөн урамшуулал олгох журам”-ыг мөрдлөг болгон ажиллах.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2022 оны 10 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

д/д	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс							
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
	ХХАА-н газар									2	198.0